

מדינת ישראל

משרד האנרגיה

ז' תמוז, תש"ף

29 יוני, 2020

סיכום דיון ועדת המחירים בנושא מחיר סולר תחבורה בשעת

חירום

משתתפים

חברי ועדה:

כפיר בטט – יו"ר ועדת המחירים, משרד האוצר
חן בר יוסף – חבר ועדת המחירים, מנהל מינהל הדלק, משרד האנרגיה
נופיה בכר – המפקחת על המחירים, משרד האנרגיה
אסף גבע – חבר ועדת המחירים, אגף הכלכלן הראשי, משרד האוצר

משתתפים נוספים:

אביגיל ונקרט – מרכזת ועדת המחירים, משרד האוצר
גלעד גושר – יועץ משפטי לוועדה, משרד האוצר
הלאל חלאילה – רפרנט אנרגיה, משרד האוצר
נחום יהושע – כלכלן ראשי מינהל הדלק
חגית אייזנמן-מלכה – לשכה משפטית, משרד האנרגיה
נעמה בא-גד – רו"ח, משרד האנרגיה
ציפי אלון – רו"ח, משרד האנרגיה

מועד הדיון

24 ביולי 2019

1 ביוני 2020

מדינת ישראל משרד האנרגיה

רקע

סולר תחבורה מפוקח לפי פרק ז' לחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (להלן – **חוק הפיקוח או החוק**), ברמה של דיווח על רווחיות ומחירים, וזאת כקבוע בצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (החלת החוק על סולר לתחבורה וקביעת רמת פיקוח (התשע"ב-2012)).

מקורות האספקה העיקריים של סולר תחבורה בארץ הינם בתי הזיקוק (92%) והיתר מקורו ביבוא. במצב חירום שבו יופסק או יקטן יצור סולר תחבורה בבתי הזיקוק, עלול להיווצר מחסור בסולר תחבורה, שעלול להוביל להפקעת מחירים.

במצבי חירום עשויות להינתן הוראות לפתוח מלאי חירום ולמכור אותו לספקים המספקים סולר ללקוחות קצה חיוניים וכן לתחנות "ברזל" כפי שנקבעו ע"י משרד האנרגיה.

דיון

השפעת מצב חירום על שוק הדלק

ועדת המחירים המשותפת למשרד האוצר ולמשרד האנרגיה (להלן – **ועדת המחירים או הוועדה**) בחנה את ההשפעה האפשרית של מצב חירום על המקטעים השונים בשוק הדלק.

1. מקטע חברות הדלק – בתי הזיקוק

במקרה של מחסור בסולר תחבורה במצב חירום, לא צפוי שינוי במחירי בתי הזיקוק מאחר ורכישות סולר תחבורה מבתי הזיקוק מעוגנות בהסכמים שנתיים בין בתי הזיקוק לחברות הדלק.

2. מקטע חברות הדלק – תחנות תדלוק

עיקר מכירת סולר בתחנות תדלוק הינה לציי רכב (75%). לאור זאת, מחסור בסולר תחבורה בתחנות התדלוק עלול להוביל להפקעת מחירים בתחנות ללקוחות מזדמנים.

להערכת מינהל הדלק, כל עוד אין מחסור המחייב פתיחת מלאי חירום, המצב הינו בגדר הסביר ולכן ככל הנראה לא יהיה צורך בהטלת פיקוח על מחיר סולר בתחנה. פתיחת מלאי חירום תיעשה בד"כ רק אם יחולו שיבושי אספקה משמעותיים שגורמים לריכוז באספקה, ובמקרים אלה מוצע לקבוע מחיר מפוקח במטרה למנוע הפקעות מחירים וגריפת רווחים עודפים.

מדינת ישראל

משרד האנרגיה

חלופות לקביעת נוסח המחיר המפוקח בתחנות התדלוק:

הוועדה בחנה 2 חלופות שונות לקביעת נוסחת המחיר בתחנות התדלוק.

1. חלופה ראשונה – קיבוע המרווח

ההנחה העומדת בבסיס חלופה זו היא שבזמן מחסור, תחנות הדלק יעלו מחירים באופן מופרז ללקוחות מזדמנים שאין להם הסכם מחייב עימם.

בחלופה זו, בתקופה שבה מוכרז על פתיחת מלאי חירום, מחיר לליטר סולר תחבורה ללקוח מזדמן בכל תחנה יחושב כדלהלן:

מחיר שער בית זיקוק במועד המכירה, בתוספת –

(1) בלו נכון למועד המכירה.

(2) ההפרש בין מחיר ממוצע לליטר סולר תחבורה שנמכר ללקוחות מזדמנים באותה תחנה לפני מע"מ בחודש הבסיס, לבין מחיר שער בז"ן ובלו בחודש הבסיס.

(3) מע"מ לפי שיעורו באותה עת.

כאשר:

- "מחיר שער בית זיקוק" – מחיר שער בית זיקוק לסולר תחבורה, ק"ל במכליות כפי שמתפרסם באתר משרד האנרגיה, כשהוא מחולק ב-1,000.
- חודש הבסיס – החודש הקלנדרי שקדם למועד ההכרזה על שעת חירום.
- לקוח מזדמן – לקוח שאין לו הסדר ברכישת דלקים מול תחנת התדלוק בה תדלק.

מחיר המכירה של לקוח בהסדר יחושב לפי נוסחת המחיר של אותו לקוח כפי שנקבעה בהסכם איתו, קודם להכרזה על שעת חירום.

במקרה שקיימים בתחנה מספר סוגי מחירים (מזומן, אשראי, שירות עצמי, שירות מלא) יחושב מחיר המכירה לכל סוג מחיר בהתאם לנוסחה לעיל.

כל עוד יחול פיקוח לפי חלופה זו, יפרסם משרד האנרגיה באתר המשרד, מדי חודש, את הפרש המחיר המקסימלי המותר בין המחיר בתקופת החירום לבין המחיר בחודש שקדם למועד החירום.

מדינת ישראל משרד האנרגיה

דוגמא מספרית:

- מועד הכרזה על שעת חרום – 15 באוקטובר 2019
- מועד המכירה – 16 באוקטובר 2019
- חודש הבסיס – חודש ספטמבר 2019

מחיר בשעת חירום ₪ לליטר	מחיר בחודש הבסיס ₪ לליטר	
$(1.81+2.95+0.56)*1.17=6.22$	6.09	מחיר ממוצע ללקוח מזדמן לליטר סולר תחבורה באותה תחנה, כולל מע"מ
	$6.09/1.17=5.21$	מחיר ממוצע ללקוח מזדמן לליטר סולר תחבורה באותה תחנה, ללא מע"מ
$1,815.59/1000=1.81$	$1,698.76/1000=1.70$	מחיר סולר תחבורה בשער בז"ן לליטר
$2,945.37/1000=2.95$	$2,945.37/1000=2.95$	בלו לליטר סולר תחבורה
0.56	$5.21-1.70-2.95=0.56$	הפרש בין מחיר ממוצע ללא מע"מ לבין מחיר שער בז"ן ובלו
0.13		הפרש מחיר מקסימלי בין המחיר בתקופת החירום לבין המחיר בחודש שקדם למועד החירום (יפורסם באתר משרד האנרגיה)

מדינת ישראל משרד האנרגיה

2. חלופה שניה – מרווח לפי בנזין 95

סל ההוצאות בעד שיווק בנזין 95 אוקטן (לעיל ולהלן – **מרווח השיווק**) מפוקח לפי צו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירים מרביים בתחנות תדלוק), תשס"ב-2002 (להלן – **צו מחירים מרביים בתחנות תדלוק**).

בחלופה זו, מוצע כי מחיר לליטר סולר תחבורה בתחנה יחושב לפי מחיר שער בית זיקוק של הסולר במועד המכירה, בתוספת –

(1) בלו ;

(2) מרווח השיווק של בנזין 95 ;

(3) מע"מ.

כאשר :

- "מחיר שער בית זיקוק" – מחיר שער בית זיקוק לסולר תחבורה, ק"ל במכליות כפי שמתפרסם באתר משרד האנרגיה, כשהוא מחולק ב-1,000, במועד המכירה.
 - בלו – סכום הבלו באותה עת.
 - מרווח השיווק של בנזין 95 – סל ההוצאות בעד בנזין 95 אוקטן בהתאם לצו מחירים מרביים בתחנות תדלוק, מחולק ב-1,000, נכון לאותה עת.
 - מע"מ – שיעור המע"מ באותה עת.
- בחלופה זו אין הבדל בין לקוחות שבהסדר ללקוחות מזדמנים.
- החל מהמועד שבו יחול פיקוח על מחיר, יפורסם המחיר המפוקח באופן שהמשרד מפרסם את יתר המחירים שבפיקוח.

דוגמא מספרית :

- מועד הכרזה על שעת חרום – 15 באוקטובר 2019
- מועד המכירה – 16 באוקטובר 2019

מדינת ישראל משרד האנרגיה

מחיר בשעת חרום ₪ לליטר	
$1,815.59/1000=1.81$	מחיר סולר תחבורה בשער בז"ן לליטר
$558.82/1000=0.56$	מרווח השיווק של בנזין 95, לליטר
$2,945.37/1000=2.95$	בלו לליטר סולר תחבורה
$(1.81+0.56+2.95)*1.17=6.22$	מחיר לליטר סולר תחבורה בתחנה, בתוספת מע"מ

החלטה

בטרם מתן המלצה סופית לשרים בעניין הטלת פיקוח מחירים על מחיר סולר תחבורה בתחנות תדלוק בשעת חירום וכן על נוסחת קביעת המחיר, הוועדה מבקשת לקבל את עמדות הציבור והגורמים הנוגעים בדבר ולפיקך פונה בזאת לקבל את התייחסותם לאמור בסיכום זה. ניתן להעביר התייחסות כתובה לוועדה שלא תעלה על 3 עמודים עד ליום 20.7.2020, לכתובת המייל FuelPrices@energy.gov.il. לאחר קבלת התייחסויות, הוועדה תשקול באם יש צורך לזמן מי מהגורמים שהעבירו התייחסותם לשימוע בעל פה בפני חברי הוועדה.